

nek minden megrövidítés nélkül való engedélyezése, — valamint, a már most felmerülő kiadásoknak fedezhetése céljából minden alcsoport részére előleg-, illetve ellátmányképen adandó 500 frnyi, vagyis összesen 3000 frnyi összegnek sürgős kiutalványozása a minister úr Ő Excellentiájától kérelmezendő azon hozzáadással, hogy elhatározásáról a bizottságot mielőbb értesíteni kegyeskedjék.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

K. m. f.

Budapest, 1894. május 28-án.

Földy János, s. k.
csoporthizotts. jegyző.

Bedő Albert, s. k.
elnök.

Különfélék.

A méter-mérték alkalmazása a fűrészaruk termelésénél. A t. olvasók bizonyára emlékeznek még arra, hogy erdészeti egyesületünk, az igazgató-választmány m. évi szeptember hónap 29-én tartott üléséből folyólag, (lásd Erd. Lapok 1893. évf. 827. oldalán a VI. jkvi pontot) Tavasz Lajos uradalmi főerdész ur panaszára feliratot intézett a földmivelésügyi m. kir. ministeriumhoz s ebben a feliratban a ministerium közbenjárását kérte annak kieszközlése céljából, hogy a fűrészgártmányok termelésénél ne a régi bécsi mérték, hanem az új mértékrendszer alkalmaztassék, figyelembe véve panaszttevőnek azt az indokolását, hogy a régi mértékrendszer alkalmazása mellett termelt fűrészfűrészanyagok a fogyasztók igényeinek meg nem felelvén, ezek károsodását idézhetik elő.

Mindenesetre érdekelni fogja a t. olvasókat, hogy fentebb megjelölt ministerium a felirattal szemben milyen álláspontot foglalt el s illetve, hogy a felvetett kérdésben milyen intézkedést tett. S épen erre való tekintettel figyelmüket e helyen is felhívjuk a f. hónap 26-án tartott választmányi ülés jegyzőkönyvére (lásd ugyanezen füzetnek

528. és következő oldalain), melyben a ministeriumnak ugyanezen ügyben egyesületünkhöz intézett f. évi 29249. sz. leirata szószerint közölve van. — Mint a „Magyar Fatereskedő“ czimű új közlönyben olvassuk, ugyanezzel a kérdéssel, t. i. hogy a métermértéknek használata a puhafa-üzletben kötelezőleg elrendeltessék, a „Magyar fatereskedők és faiparosok országos egyesülete“ is foglalkozott és a kérdést tanulmányozás és indítványtétel végett f. évi márczius 31-én tartott választmányi ülésén egyik szakosztályának kiadta. Az eredményről annak idején értesíteni fogjuk a t. olvasókat. *(Sylvius.)*

Botok készítésére alkalmas nyers fa-anyagunk kivitele érdekében! Erdőbirtokosaink közül azok, a kiknek erdejében a botok termelésére alkalmas faemek eléggé nagy mennyiségben képviselve vannak, kétségtelenül örvendetes hír gyanánt fogadják a budapesti kereskedelmi- és iparkamarának f. évi 1040. szám alatt egyesületünkhöz intézett átiratát, melylyel az igazgató-választmány f. hónap 26-án tartott ülésében foglalkozott. Ezen átirat egész terjedelmében benfoglaltatik az ülés jegyzőkönyvében (lásd ugyan ezen füzet 529. oldalán) s azért tartalmának közlését e helyen mellőzzük, de felhívjuk reá itt is a t. olvasóknak figyelmét.

Elismerés illeti meg az iparkamarát s a szóban levő kérdésnek felvetésében s felkarolásában eljáró többi hatóságokat, hogy külforgalmunk emelése érdekében termelőinket az igen előnyös amerikai keresletre figyelmeztetni igyekeznek; de reánk erdészekre, mint erdőgazdaságunk fejlesztésén munkálkodóra s így közvetlenül érdekeltekre, mindenesetre bizonyos kötelezettség hármlik, az, hogy a saját és erdőbirtokosaink érdekében a figyelmeztetést lehetőségig kihasználni igyekezzünk.

Gyakorlatban működő szaktársaink s olvasóink tehát jól fognának cselekedni, ha a kereskedelmi- és iparkamara idézett átiratában foglaltak nyomán erdőbirtokosaink körében tovább terjesztenék a szóban levő nyers termény felé irányult nagymértékű kereslet hírért, annál is inkább, mert külforgalmunk bármily irányban s bármily csekély mértékben való felszöktetése nem csupán maguknak a termelőknek válik hasznára, hanem közgazdasági értelemben az országnak is mulhatlanul javára esik. *(Sylvius.)*

„**Magyar Fakereskedő**“ czimmel új szaklap indult meg f. évi július hónap elsején, mely szaklap, mint a „Magyar fakereskedők és faiparosok országos egyesületé“ -nek közlönye, a czimfelirat alatt olvasható megjegyzés szerint „a magyar fatermelés, fakereskedelem, faipar és fakivitel érdekeinek óvására és előmozdítására, valamint a hazai erdőgazdaság érdekeinek szolgálatára“ lesz hivatva.

Az egyesület, melynek ez az új szaklap hivatalos közlönye lesz, a múlt év június hónapjában alakult meg, miről annak idején az Erdészeti Lapokban is (múlt évi VI. füzet, 538. old.) említés történt s azóta, szakosztályokat alakítva saját kebelében, felsőbb jóváhagyást nyert alapszabályaiban megjelölt célját, a fakereskedelem és faipar országos érdekeinek megvédelmezését s ugyanazok közgazdaságilag fontos továbbfejlődésének elősegítését szolgálja.

Az egyesület már kitűzött munkörének természetéből folyólag indíttatva volt arra, hogy tevékenységének támogató eszközéül megfelelő szaklapot teremtsen magának és pedig annál inkább, mert ezzel hézagot is pótol, a mennyiben hasonló magyar lap, mely a fakereskedelem és faipar kérdéseivel oly részletesen foglalkozott s az ide-

vágó tudnivalókat, a kereskedőket érdeklő tudósításokat, az ország határain túl a külföld jelentékenyebb fapiaczaira is kiterjeszkedve, továbbá a kereskedők fontos tájékoztatásokat a vámok, szállítási fuvarbérek és vasuti szállítási díjengedmények dolgában, nemkülönben a faipart érdeklő műszaki közleményeket bővebb mértékre kiterjedőleg felölelte volna, a közönség rendelkezésére eddig nem állott. Nem lehet ugyanis e tekintetben teljesen elegendőnek tartani a „Fakereskedők Lapja“-t, mely Szegeden különben is csak mult év óta s igen kicsi terjedelemben s korlátoltabb tartalommal jelenik meg; az „Erdészeti Lapok“ pedig — azon czélnál fogva, melyet ennek az általános erdőgazdasági érdekek szolgálatában álló s az erdőgazdaságnak, mint az östermelési ágak egyikének fejlődését szemmel kísérő s fejlesztésében közremunkáló folyóiratnak mindig fölébe kell helyeznie a különleges üzleti érdekeknek, — szintén nem foglalkozhatott olyan mértékben a fentebb jelzett feladatokkal, a mint azt a faipar és fakereskedelem saját érdekei megkívánták volna s főként a mennyire a megalakult egyesületnek arra ezentúl szüksége lesz; bár másfelől alig lehet szükséges annak megemlítése, hogy az erdőbirtokosok kellő tájékozására megkívántató határig az „Erdészeti Lapok“ mindig figyelmet fordított a fakereskedelem és faipar fejlődésének érdekeire, melyek sok tekintetben közösek az erdőgazdaság szűkebb értelemben vett saját érdekeivel.

Az „Erdészeti Lapok“ már több mint két évtizeddel ezelőtt, 1871-ben megpendítette azokat az eszméket, melyek egyfelől tavaly a Magyar fakereskedők és faiparosok országos egyesületének megalakításában és másfelől az idén, ennek az egyesületnek folyó év köze-

pén megindított hivatalos közlönyében együttesen megvalósultak. Értem azt a nyílt levelet, mely a fentebb jelzett évfolyam VIII. füzetében az „Erdészeti Lapok“ szerkesztőjének tollából megjelent s melyben egyrészt azok a fontos érdekek, melyek a fakereskedelem cél-tudatos fejlődésének szükségességét s fontosságát illetőleg felhozhatók s melyek tehát mintegy alap gondolatát teszik egy ilyen irányban való tevékenységre hivatott intézménynek, sokoldaluan tárgyalva vannak és mely nyílt levél másrészt alapját vetette meg ugyanazon eszmének, melyet az „Erdészeti Lapok“ 1871 óta eleinte az „Erdőtermény-árjegyzék“-ek közlésével, utóbb a „Fapiacról“ című közleményeivel a rendelkezésre állott tér korlátai között állandóan szolgált s mely eszme fakereskedelmünk s faiparunk jelen fejlettségének megfelelő nagyobb mértékben most, az új szaklap megindításakor, vált testté.

Azt hiszem, hogy sem az egyesületnek, sem az ő szakközlönyének létjogosultságát bizonyítani, céljait keresni, feladatait felsorolni e helyen nem szükséges; s azt hiszem, hogy mindkettőt magában tekintve, mint jóra-
való s közgazdaságilag fontos eszméknek megvalósulásait, örvendetes jelenségnek kell tekintenünk; másfelől azonban bizonyára közös óhajtása kell hogy legyen mindnyájunknak, hogy az egyesület, valamint szakközlönye tagadhatlanul meglévő létjogosultságának alapján céljai felé jó uton haladjon s feladatait, a közjó emelésére üdvös befolyást gyakorolva igyekezék mindenha betölteni.

A mi e tekintetben a mi folyóiratunkat illeti, ugy hiszem, lehetőleg figyelemmel kell kísélnie az egyesület tevékenységét s ugy hivatalos közlönyét is, mely utóbbi, eddig megjelent mutatvány- és első számából ítélve, nyilván-

valólag feljogosít arra a reményre, hogy vele az egyesület, melynek működése iránt az élén álló egyéniségek bizalmunkat szintén teljes mértékében felkelthetik, a fakereskedelemnek és faiparnak igen jó szolgálatot fog tenni. Épen azért az új lapot bizvást figyelmébe ajánlhatjuk a t. olvasóknak, mert az a széleskörű tájékozás, a mit főleg nagyobb mértékben termelő erdőbirtokosaink számára nyújtani fog, az egész évre 10 forintban megállapított előfizetési díjat kétségtelenül megéri.

A „Magyar Fakereskedő“, mint előfizetési felhívása mondja, havonként 4—4 számban fog 2—3 nagy iv tartalommal megjelenni, úgy azonban, hogy 1.-én és 15.-én egy-egy magyar nyelvű példány jelenik meg, 5.-én és 20.-án pedig egy-egy német példány, mely utóbbiak a magyaroknak hű német fordításából fognak állani. A magyar és német példányokra (egy évre, tehát összesen 48 példányra), csak együttesen lehet előfizetni 10 frtjával. (Czim: A „Magyar Fakereskedő“ szerkesztősége, Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 27. szám.) Félévre a díj 5 forint. *(Sylvius.)*

Bánya, melyből fát aknáznak. Chinában — mint a Mitg. vom Patent-Bureau Richard Lüders, Görlitz írja — Tonkingban van egy homokbánya, melyben nagy kiterjedésű ásatásokat foganatosítanak 6—8 méter mélységben, honnan fát aknáznak ki. E bányaterület évezredek előtt sűrű erdőség lehetett, mely földrengés vagy más természeti okozat következtében alásüppedt és a homok által elborított. A fa nem alakult át kőszénné, hanem megtartva keménységét, a száraz homokban egészen ép maradt. A chinaiak rendszeresen folytatják az ásatást és a kiaknázott fákat épületfának, s koporsó- és teknő-

készítésre alkalmazzák. Az így termelt fáknak átmérője átlag egy méter, hosszúsága pedig 15 méter.

(Közli: *Molnár Gy.*)

A franciaországi tölgykéregről. Franciaországban az összegyűjtött cserkéregtet négy osztályba sorozzák, nevezetesen a termelési hely szerint van: normandiai, berryi burgundiai és perigordi kéreg. A normandiai kéreg a legszebb és legtöbb cserzőanyagot tartalmazza; nevezetesen a finom, 16—20 éves fákról hántott és szabatos kezelés mellett előállított cserkéreg 9 százalék cserzőanyagot (tannint) tartalmaz és ez a kéreg a bőrnek szép szint kölcsönöz a mellett, hogy kitünő cserző levelet ad. A szép normandiai kéreg mintegy tíz év óta eléggé nagy átlagos árt ért el; ugyanis a timárok 16 klgrammos csomagokban 104 csomóért 250 frankot fizetnek, mi tehát 1000 klgrammonként 160 frankot tesz ki. Természetesen itt csak is a finom cserkéreg értendő, a durvább fajtájúakat már nem igen keresik.

A berryi cserkéreg már valamivel kevesebb csersavat tartalmaz és talán 8 százalékra tehető a csersavtartalma. Rendesen 1000 klgrammonként adják el. A berryi cserkéreg a bőrnek szép szint ad, hanem már sokkal gyengébb cserző levelet szolgáltat, miért is az erősebb bőrök cserzésére kevésbé alkalmazzák.

A burgundiai cserkéreg 7—8 százalék csersavat tartalmaz és szürkébb, mint a berryi kéreg s ennél jóval gyengébb cserző levelet is szolgáltat. Ezen kéreg, széleskörű alkalmaztatást talál a timároknál. Előnye az, hogy olcsóbb, mint a normandiai és néhol nagy mennyiségben használják, főleg ott, hol nagy keménységet kell dús csersavval megpuhítani.

A perigordi cserkéreg szintén tartalmaz mintegy 8

százalék csersavat, hanem nagy festőanyag tartalma miatt már kevesebb jelentőséggel bír.

A megnevezett tölgyfakéregén kívül használják még Franciaországban a *Quercus coccifera* kérgét is, mely egyike a legtöbb csersavat tartalmazó fának (18 százalék) és kitűnő anyag a finomabb bőrök gyártására. Árúsítják 1000 klgrammonként 160—200 frank áron a minőség szerint. A legjobb tölgykéreg, az orániai tölgykéreg, melyet manapság egész hajórajokkal szállítanak a francia kikötőkbe. Ezen cserkéreg az összes említett kérgek között, első helyet foglalja el még akkor is, ha a bőrnek nem kölcsönöz eléggé szép színt, de annál jobb minőséget. (R. des e. et f. után: *Molnár Gy.*)

„**A vizsla parforce-idomitása**“ czimmal Oswald és Wörz módszere nyomán gondosan s ügyesen megírt kézikönyvecske jelent meg a könyvpiaczon. Mint a szerző, dr. Mika Károly (Sopron), a mű előszavában maga is megemlíti, sem új rendszert, sem új módszert, — mely minden más meglevőt felülmulna, — nem tartalmaz s szerzőnek: „husz év alatt szerzett tapasztalatai csak itt-ott érvényesülnek, inkább módosítva, mint változtatva a bevált módszert, mely alapjában úgy maradt, mint azt — nála — hivatottabb és tapasztaltabb vadászok megalkották.“

Szerzőnek ez a szerény hangu kijelentése nem mondható egészen igazságosnak; mert a vizslanevelést illetőleg, a mire nézve hosszú időn át sok tapasztalatra tettek szert a vadászok, az irodalom a külföldön s kivált a könyvgazdag német irodalomban, már számos szakmunka jelent meg s ha valaki arra vállalkozik, hogy mindezeket áttanulmányozva az ismeretek nagy tömegéből, a melynek bizonyára nem csupán értékes, hanem fölösleges és hibás részei is vannak, az ő hosszú gyakorlata alatt jóknak s

alkalmazhatóknak talált tanácsokat kiválogassa s így egy csomó könyvnek tanulságait összeszededgetve egyetlen kis könyvecskébe szorítsa: érdemes munkát végzett, ha ujtásokra, mesterkélt rendszeralkotásokra nem is hivatkozhatik; — csak jó érzéke lett legyen a tudni valók összeválogatására és összeillesztésére, jó legyen a rendszer s a módszer, a mit magáévá tett s értelmes s egyuttal élvezetes legyen előadása, melylyel az ismereteket közli s a tanácsokat adja.

S a szerző, ily értelemben véve, jóra való munkát teljesített, figyelembe véve azt is, hogy művének megírásával vizslanevelésre s illetve általában ebnevelésre kedvet érző vadászközönségünk számára olyan kézikönyvet nyújtott, mely a különben is nehezebben használható s némelyekre nézve pedig az illető idegen nyelv ismeretének hiánya miatt épen használhatlan külföldi szakmunkák beszerzését mellőzhetővé teszi. A munka nem csupán a vizslanevelésre tanít meg, noha a fősúlyt ennek részletesebb előadására fekteti, hanem az újabb időben már sokak részéről érdeme szerint megbecsült s a korábbinál szélesebb körben s számosabb célra alkalmazott borzeb nevelésével is eléggé tüzetesen foglalkozik.

A hosszú és a rövid szőrű vizslák fajtáinak jellegzése után az általános elveknek, módszereknek s magának a nevelés mivoltának ismertetése következik s csak azután foglalkozik szerző a nevelés egyes momentumaival, a miket mind figyelembe kell venni s gyakorlatilag alkalmazni, ha valaki ebének sikeres parforce-idomításához fogni akar. Ennek előkészítését teszi a mű első és második fő része. A parforce-idomítás ismét három részben van tárgyalva: *A)* szoba-idomítás; *B)* a vizsla bevezetése és vezetése és *C)* az elrontott vizsla javítása. Természetesen az első és a második résznek van nagy fontossága.

A vizsla-nevelés után a könyv azokat a tanácsokat sorolja fel, melyek a borzebnek hajtásra, rókaugratásra s véres csapán való nyomozásra tanítását illetik.

A mű előadási modora közvetlen s érdeklő; leírásai s megjegyzései világosak; okoskodásai, melyeket állatpsychologiai alapon állít fel, természetesek s bizalomra indítók. A szöveg közé nyomott képek, melyek fénykép után készültek, tiszták s jellemzőek.

A csinosan kiállított, zöld vászonkötésű könyvecskét az „Athenaeum“-társulat adta ki. Ára 1 frt 20 kr.

(*Sylvius.*)

Erdőt rongáló jégverés. A folyó hónap első felében az országnak számos vidékét meglátogatta a gazdák félelmetes réme, a jégeső. Nem kímélte meg ez a csapás Fejér-, Veszprém- és Zalavármegyéket sem, sőt hallatlan rombolást vitt végbe szőlőkben, gyümölcsökben s a mezőkön egyaránt. Néhol a szakadó záporral s a dühöngő szélviharral szövetkezve, a gabonát úgy lepocsékolta, mintha egész csordák gázolták volna le a földre.

Számosan voltak, különösen a régebbi írók között, a kik hosszú megfigyelések, adatgyűjtések eredményeként állították, hogy a jégverés nem keresi fel, sőt, ha épen utjába akadna, valósággal kikerüli az erdőt. Sajnos, hogy itt, ezen a vidéken, homlokegyenest ellenkező tapasztalatot kellett tennünk, a mennyiben a veszprémi káptalannak csopaki üzemosztályában f. hó 5-én esti hét óra tájban rövid pár percnyi idő alatt megbecsülhetlen mértékű pusztítást tett a jég.

A jelzett üzemosztály Zalavármegyének tapolczai járásához tartozó Csupak, Felső-Örs, Lovas és Paloznak községek határában az északi szélesség 46—47°-ai s a keleti hosszúság 35—36°-ai között a Bakony hegység dél-dél-

keleti előhegyeinek kinyulásán terül el és mintegy 739-76 k. holdra terjed.

A jégeső északnyugatról jött és a Balaton vizén keresztül vonulva Siófok-felé húzódott, utjában a csopaki erdő felett elvonulva hosszú sáv alakjában tette nagymértékű pusztítását az üzemosztály „Maczkó“ nevű részében, melynek kiterjedése 147-14 k. hold. A hullott jég szemek között 5—6 dkgrammos darabok is voltak, melyek ezen, nagyobb részét 50—60 éves cser és molyhos tölgyből álló erdőrészben a fákról a galyakat, ágacskákat letépték, sőt sok helyen magát a héjat is kivagdalták, úgy, hogy a kihasználás alá második félfordaszakban kerülő állabok szomorú kinézése minden képzelmet meghalad.

A fák csupaszon meresztik ég felé lefosztott ágait, melyekről a levélzet le van pusztítva; a talajt olyan vastagon borítja a zöld levélzet és apróbb lomb, hogy térdig süpped bele az ember. A nagyobb jég szemek óriási erővel hullván le, némelyik fában nagy sérüléseket is okoztak, s épen ezekre való tekintettel a legnagyobb valószínűség szerint feltehetem, hogy a jégverte erdőrész a csapást egyhamar ki nem heveri, hanem a növedék veszteség talán 5—6 évre is ki fog hatni. Igen sok fa elcsenevészedik, görcsössé lesz, sok fa pedig, mely egészen olyan, mintha erős rovarrágásnak esett volna áldozatul, teljességgel ki fog száradni. A környéken levő korosabb szaktársak közül egy sem emlékezik ilyen pusztításra.

Végül csak azt teszem még hozzá, hogy talán méltányos lesz, ha az uradalom a kipusztított területre nézve adóleengedésért a szükséges lépéseket megteszi.

A jégesőnek épen ilyen káros pusztítását tapasztalták a báró Todeskó-féle nagy-vázsonyi uradalomnak mintegy 250 k. holdas fenyő állabjaiban is, melyekben a különféle faju fenyők mind áldozatatul estek a jégeső rombolásának, ugy, hogy a honi, valamint a külföldi fajokból alkotott fenyvesek megtelepítésének s ápolásának óriási költsége és a fáradságos munka eredménye alig néhány pillanat leforgása alatt ugyszólván teljesen megsemmisült.

(Közli: *Molnár Gy.*)

Halálozás. Lehmann János m. kir. közalapítványi főerdész (Vaiszlón), az Orsz. Erd. Egyesület rendes tagja, meghalt. Béke poraira!

Egyesületi hirdetések.

Az „**Erdőhasználatlan**“ kézikönyvének Szécsi Zsigmond m. kir. erdőtanácsos, erdőakadémiai tanár által átdolgozott s bővített II. kiadásának ára épúgy, mint az I. köteté volt, az Országos Erdészeti Egyesület tagjai részére 6 frt, nem tagok részére pedig 8 frt. Megrendelhető postautalványon vagy pedig utánvétellel való küldésre egyszerű levelezőlapon is az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál. (Budapest, V., Alkotmány-utca 10. sz.)

Az „**Erdészeti Zsebnaptár**“ új évfolyama (1894. évi XIII. évfolyam) még kapható. Megrendelhető az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál és legzélszerűbben postautalvánnyal. Ára bérmentetlenül elküldve az egyesület tagjai részére 1 frt, nem tagok részére 1 frt 50 kr. Ha egy vagy két példány megrendelése esetében az előbbi áron felül példányonként 15 kral több küldetik be, az elküldés bérmentve (keresztkötés alatt, ajánlva) eszközöltetik. Kettőnél több példány megrendelése esetében az elküldés zárt csomagokban történik s a szállítási díjat az átvétel alkalmával a megrendelő fizetheti ki.

Az **Erdészeti Rendelet**ek Tára 1880—84. évi IV—I. évfolyamának harmadik kiadása már kikerült a sajtó alól.